

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Економічний факультет

Кафедра міжнародної економіки та маркетингу

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ
ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням Спеціалізованої вченої ради
Д 26.001.12 економічного факультету
Протокол №7 від 12.06.2019 р.

Рішенням кафедри міжнародної економіки та
маркетингу економічного факультету
Протокол №14 від 19.06.2019 р.

Голова Вченої ради, завідувач кафедри

проф. Старостіна А.О.

2019 р.

У контексті реалізації норм законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», що стосуються дотримання основних принципів академічної доброчесності та системного підходу до розвитку методів та засобів виявлення плагіату в освітньому просторі, та враховуючи власний багаторічний досвід боротьби з проявами академічної недоброчесності, пропонуємо комплексну систему заходів запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах, що передбачає вирішення триєдиного завдання:

1. Створення доброчесного морально-етичного середовища науково-творчої діяльності, коли запозичення чужих ідей, думок, текстів тощо студентами, аспірантами та науковцями розглядається та сприймається науковою спільнотою як неприйнятне, недопустиме і недостойне явище. Для цього:

- включити до змісту навчальних дисциплін теми з роз'яснення сутності, форм і методів уникнення академічного плагіату через запозичення текстів та ідей.
- започаткування систематичного (протягом всього періоду навчання у вищій школі) підготовку студентами та аспірантами творчих завдань (написання есе, тез, статей, рефератів тощо), в яких студенти навчаються креативно формулювати і висловлювати власні думки та наукові ідеї, що стане фактором формулювання їх особистого академічного стилю і наукової незалежності.
- поширити практику використання творчих завдань у процесі контрольних перевірок знань студентів та аспірантів (модульного контролю, іспиту, заліку, колоквіуму тощо), що унеможливить тестові запозичення та некоректне цитування.

2. Організація ефективної і дієвої експертизи наукових праць на наявність плагіату за допомогою технічних (застосування досконалого програмного забезпечення) і гуманітарних (фахова експертиза) засобів перевірки. Для цього:

- започаткувати систему самоперевірки наукових праць на всі форми академічного плагіату (сутнісних ідей та текстових запозичень) за допомогою усіх доступних технічних засобів і гуманітарної експертизи наукової/творчої діяльності фахівців всіх рівнів вищої і найвищої освіти. Відсутність плагіату засвідчується підписом виконавця (на всіх сторінках наукової публікації).

– визначити порядок запобігання плагіату в процесі підготовки дисертацій і проведення захистів у Спеціалізованих вчених радах:

- 1) на етапі обговорення у наукових підрозділах/кафедрах, де виконувалась дисертаційна робота – дисертація має обговорюватись мінімум 3 рази із залученням фахівців з інших підрозділів/кафедр/організацій (наприклад, шляхом проведення міжкафедральних семінарів) для визначення наявності самостійних наукових результатів та наукових ідей, а також констатації повної відсутності текстових запозичень і некоректного цитування, гарантом чого виступає здобувач, науковий керівник, рецензенти і керівник наукового підрозділу/ завідувач кафедри/ головуєчий на засіданні;
- 2) на етапі експертизи дисертації у Спеціалізованій вченій раді – експерти, що призначаються згідно «Порядку присудження наукових ступенів» мають гарантувати самостійність наукових результатів, ідей, висновків; науковий керівник підтверджує оригінальність дослідження і відсутність плагіату письмово у відгуку і усно у виступі на засіданні Спецради, що фіксується у протоколі засідання.

3. Конкретизація суб'єктів та рівня відповідальності за допущення академічного плагіату:

- здобувач (автор наукової праці) несе відповідальність за допущення академічного плагіату – втрачає можливість захисту дисертації;
- науковий керівник – втрачає право наукового керівництва протягом певного періоду;
- експерти в раді – отримують попередження про недосконалу експертизу і низький фаховий рівень.